

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 3. Recentes nostræ Societatis impugnantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

illud determinare, ut existat, & ut dependeat, vel saltem eodem modo existeret, & dependeret, siue modus ille illi adueniat, siue non adueniat, ergo nunquam ita erit actus imperatus ex vi imperantis, ut hoc deficiente ille deficeret.

§. III.

Recentes nostra Societatis impugnantur.

10 **R**ecentiores ex nostris apud Ripald. suprà, cum nihil inuenirent, quo posset actus imperatus constitui in actu secundo ab imperante dependens, neque aliquid superadditum auderent actui imperato concedere, ad actiones recurrerunt, asseruntque actum constitui imperatum ex vi huius actionis, mediâ quâ non procederet ab efficiente, si imperatus non esset, sed mediâ aliâ, quâ à nullo posset imperari, quia hoc quod est imperari, & non imperari intrinsecum est actionibus, & illis comperens per suasmet entitates.

11 Nouum non est in similibus angustiis, cum nullus effectus neque accidens superadditum posset inueniri ad formalitatem constituendam, solamen ab actionibus petere: sic P. Lugo grauissimâ si qua est in rephilosophica difficultate oppressus durationis assignanda, eidem entitati potenti in diuerso tempore durare ad actiones confugit. de Incarnatione disp. 19. sect. 1. n. 20. ubi dixit rem habere hanc durationem esse per hanc actionem à suo efficiente dependere. P. Herice disp. 17. c. 2. n. 30. ut assignaret aliquid speciale in gratia destruentem peccatum veniale, diuersam actionem constituit, quâ producit gratia intra sacramentum destruens veniale peccatum ab actione, quâ extra sacramentum gratia producit, & cum veniali componitur. Eodem modo ibidem disp. 19. diuersa connotata dedit decretis, quibus Deus ex diuerso motu eundem effectum producebat petita ex diuersitate actionum. Et noster Arrubal tom. 1. p. disp. 38. c. 4. & 5. hanc diuersam connotata constituit ex diuersitate actionum, quàm ex diuerso fine operantis venatur.

12 Hanc diuersitatem actionum, quam prædicti Recentiores ex relatis Magistris desumere potuerunt multis reiciunt. In primis eodem modo posset prædicti Recentiores constituere actus per suasmet entitates imperatos, ac constituerent actiones; sicut enim ipsi asserunt hanc actionem non posse non esse imperatam, & aliam fore, & non istam si in voluntate non præcessisset imperium, cur non dicent hunc actum per se ipsum esse imperatum, & alium fore, & non istum, si voluntas actum imperij non eliciuisset eadem enim de actione, & de ipso actu est difficultas, sicut enim non possumus experientiâ conuincere hanc eandem numero actionem posse imperari, & non imperari, sic non poterimus eadem id de actu demonstrare. Rationes autem quibus diuersitas actionum posset impugnari, & propugnari, eadem actibus valent applicari. Adde in opinione maioris partis Philosophorum actum veniale in suo conceptu essentiali dicere actionem, ac proinde non posse dari diuersam actionem sine actus diuersitate.

13 Secundò, eandem opinionem impugno. Actus imperans per se & immediate non influit physicè in actum imperatum, sed determinat seu inuitat alia principia ut illi producant, ergo non diuersificat actionem. Probo consequentiam: quidquid principia faciunt determinata ab hoc principio, possunt immediate à se ipsis determinata facere, sicut possum ego eandem actionem exercere determinatus ab alio agente extrinseco, vel à me ipso liberè talem actionem intendente, ergo possunt principia producentia actum imperatum determinata ab imperante eundem actum producere, actu imperante non præcedenti, sed à se ipsis determinata, vel à Deo prædefiniende actionem, quam principia libera adiuta imperio, vel illo destituta posset elicere.

14 Actionitas omnes trahit vmbra negationum insequitur, quæ illos sæpe modò vexauit, & eodem rerum non esse illorum rationem confodit, & illorum sententiam ad mille non esse reduxit, sic idem argumentum in hac materia institui, quod quàm plures Theologi contra Arrubalem & Herice relatos validissimè tradunt. Omissio actus potest esse libera absq. vilo imperio, & potest ab imperio procedere, possum enim ego fortè omittere determinatus actu voluntatis, quo dicam, volo omittere actum voluntatis tendentem in futurum propter Deum summè bonum, & possum omittere eundem actum internum furti absque hoc actu imperij reflexo. In quo casu omissio procedit ab im-

Francisc. de Omeda Philosoph. Tom. II.

perio, in altero erit independens ab illo, in utroque est eadem negatio actionis, quia est negatio totius actus tendentis in futurum, & nulla reperitur actio positiua: ergo omissio quæ potest esse independens ab imperio constituitur dependens absque noua actione, ergo non est necessaria noua actio, ut idem actus, qui erat independens ab imperio, constituitur dependens.

15 Dices non esse necessariam hanc actionem in negatione, in qua non potest noua excogitari actio, secus in actu positiuo, qui verè per actionem dependet & per diuersas dependere potest. Contrà, in omissione respectu cuius non potest dari noua actio, non requiritur hæc, ut constituitur dependens ab imperio: ergo in actu positiuo, in quo possibilis est actio non requiritur, sic enim arguo: eadem omissio omnino intrinsecè inuariata potest imperari, & non imperari: ergo eadem actio intrinsecè inuariata poterit imperari, & non imperari. Rursus omnes tenentur assignare in omissione per quod constituitur dependens ab imperio siue vlla actionis variatione: ergo modus ille omissioni assignatus, in quo illius dependentia ab imperio consistit, poterit esse communis actui positiuo, cuius dependentia ab imperante per eundem modum poterit explicari.

§. IV.

Ripalda sententia exponitur, illiusque fundamenta soluntur.

16 **P**ater Martinez de Ripalda dictâ disp. 67. sect. 3. asserit actum imperatum procedere ab imperante, non esse aliud, quàm mouente imperante fieri imperatum, & voluntate non elicitur, nisi imperans rapuisset. Quare tria importat hic influxus: existentiam actus imperantis in actu primo mouentis; existentiam actus imperati, seu potentis imperari; & veritatem conditionatam, quæ verum est dicere, si non esset actus imperans non esset imperatus. Vnde si sunt duo imperia respectu eiusdem actus imperati, illud imperans influit in imperatum, respectu cuius verum fit dicere, si non esset hoc imperans hic & nunc, neque aliud supplens vices illius, non esset actus imperatus: exempli gratiâ, est actus imperij quo ego dico, volo elicere amorè propter propriam iustificationem, hunc comitatur alius actus imperij, quo ego dico volo elicere actum amoris Dei propter adimplendum præceptum, de dilectione Dei, elicio de facto dilectionem. Si verum fit dicere, secluso imperio respiciente adimpletionem legis, existeret actus amoris, non existeret si simul remoueretur imperiū respiciens propriam iustificationem, certum est hoc imperium iustificationem respiciens influere adequatè in actum amoris, rursus si verum fit, si deficeret quilibet horum actuum imperantium, dummodò permaneret alter, esset actus imperatus, non futurus si vterque deficeret, tunc diceretur vtrique imperium adequatè influere in imperatum, tandem si ex defectu cuiuslibet actus imperantis, etiam si alter permaneret, non esset futurus actus imperatus, qui est modò, tunc nullum imperium adequatè influeret in imperatum, sed ab utroque adequatè actus imperatus adequatè dependeret, & à quolibet inaduatè. Quando actus imperans vnicus est, facilius cognoscitur influxus, si enim verum fit dicere, si imperans non esset, non esset actus imperatus, in imperatum influit, si autem verè dicatur, etiam si non esset actus imperans hic & nunc esset imperatus, imperans in imperatum non influit.

17 Ex his deducit Ripalda processionem quasi passiuam actus imperati, dicere in recto ipsum actum imperatum, & in obliquo actum imperantem, & veritatem conditionatam suprà explicatam. Eodem modo explicat Ripalda influxum cognitionis, & affectus, seu motus præuenientis libertatem in actum liberum. Sed notat doctrina suprà traditâ tantum explicari influxum actualem actus voluntatis à cogitatione, & affectu non per se, & essentialiter requisitis ad elicentiam actus, quia in his quæ per se requiruntur semper necessaria veritas conditionata, si talis affectus, seu talis cogitatio non existunt, non daretur actus voluntatis. Vnde ex hac veritate non possumus deducere influxum in actum, sed totus in his desumendus ex ipsa entitate necessaria ad actum, & ex veritate conditionata, quæ verum est voluntatem his positis esse consenturam: neque inspicienda est alia veritas, videlicet, si hæc non poneretur non esset consensus, quia hæc necessaria & communis cogitationi, & actui influxuro, & non influxuro.

M 2

Quare,